

Sygn. akt: I ACa 278/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Rojewska
Sędziowie:	SA Bożena Błaszczuk SO (del.) Dariusz Limiera (sprawozdawca)
Protokolant:	stażysta Agnieszka Kralczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.**

przeciwko **Szpitalowi (...) w W. – Samodzielnemu Zespołowi Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie sygn. akt I C 1734/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 na następujący:

„2. zasądza od Szpitala (...) w W. – (...) Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.:

- a) **kwotę 84.289,55,- (osiemdziesiąt cztery tysiące dwieście osiemdziesiąt dziewięć 55/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2013 r. do dnia zapłaty,**
- b) **odsetki ustawowe od kwoty 279.438,94,- (dwieście siedemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta trzydzieści osiem 94/100) złotych za dzień 5 lipca 2013 r.,**
- c) **odsetki ustawowe od kwoty 107.908,25,- (sto siedem tysięcy dziewięćset osiem 25/100) złotych za okres od dnia 6 lipca 2013 r. do dnia 8 lipca 2013 r.,**
- d) **odsetki ustawowe od kwoty 105.187,60,- (sto pięć tysięcy sto osiemdziesiąt siedem 60/100) złotych za okres od dnia 9 lipca 2013 r. do dnia 2 września 2013 r.,**

e) **odsetki ustawowe od kwoty 100.582,60,- (sto tysięcy pięćset osiemdziesiąt dwa 60/100) złotych za okres od dnia 3 września 2013 r. do dnia 11 września 2013 r.,**

f) **odsetki ustawowe od kwoty 99.192,60,- (dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt dwa 60/100) złotych za okres od dnia 12 września 2013 r. do dnia 1 października 2013 r.,**

g) **kwotę 29.403,- (dwadzieścia dziewięć tysięcy czterysta trzy) złote z tytułu zwrotu kosztów procesu;**

3. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.”;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od Szpitala (...) w W. – (...) Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2014 r., w sprawie I C 1734/13, Sąd Okręgowy w Łodzi, w punkcie 1 stwierdził, że nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 20 września 2013 r., sygn.akt I Nc 338/13, utracił moc w całości, a w punkcie 2 zasądził od Szpitala (...) w W. – (...) Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 443.714,12,-zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lipca 2013 r. oraz kwotę 29.403,-zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na zasądzoną kwotę złożyła się należność główna w kwocie 356.944,47 zł oraz odsetki ustawowe wyliczone na dzień 4 lipca 2013 r. w kwocie 86.769,65 zł (wyrok k.767).

Podstawą do wydania powyższego orzeczenia były następujące ustalenia Sądu O.: Pozwany Szpital w ramach prowadzonej działalności, na podstawie odrębnych umów, nabywał od (...) SA w S. (umowa z dnia 25 marca 2011 r. i 6 czerwca 2011 r.), (...) SA w Ż. (umowa z dnia 14 grudnia 2010 r.), (...) sp. z o.o w S., Centrum Medycznego (...). SA w W. (umowa z dnia 10 listopada 2008 r.) produkty i usługi, za które w/w spółki wystawiły faktury VAT na łączną kwotę 356.944,47 zł.

W dniu 28 kwietnia 2011 r. powód zawarł z (...) SA umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością. Na mocy tej umowy powód poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego Szpitala do górnej granicy określonej w umowie wynoszącej 17.412.000 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) SA zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym w terminie określonym w § 1 ust. 6 umowy. W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie uregulował zobowiązań względem dostawcy, datą zawiadomienia powoda o tym fakcie był ostatni dzień miesiąca, w którym upłynął termin wymagalności zobowiązania Szpitala. Powódka zobowiązała się dokonać zapłaty na rzecz dostawcy poręczonego zobowiązania, w terminie 60 dni od dnia otrzymania w/w zawiadomienia, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi naliczonymi od daty wymagalności zobowiązań Szpitala do dnia zapłaty. Powód przekazał dostawcy zestawienie poręczonych faktur z dnia 19 czerwca 2012 r. Pozwany został poinformowany o zawarciu umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością oraz o poręczeniu zobowiązań Szpitala przez powoda oraz o fakturach objętych poręczeniem pismem z dnia 19 czerwca 2012 r. Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT wymienionych na str. 3 pozwu, powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 30 maja 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 14.006,87 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 13.630,84 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności. O spłacie zobowiązań przez spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez

dostawcę. Pozwany do dnia 30 czerwca 2012 r. nie uregulował zaległości z tytułu w/w faktur. W związku z tym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową memoriałową nr (...) I gwarancja/2012-05-30/m obejmującą odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia 30 czerwca 2012 r. opiewającą na kwotę 526,53 zł. Pozwany dokonał zapłaty należności głównej wynikającej z w/w faktur po terminie wymagalności. W związku z tym powód wystawił notę odsetkową nr (...) I gwarancja/2012-05-30 z wyliczeniem odsetek od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty opiewającą na kwotę 1.440,93 zł.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT wymienionych na str. 4 pozwu, powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 czerwca 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 11.015,56 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 10.727,29 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności. O spłacie zobowiązań przez spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę. Pozwany do dnia 30 czerwca 2012 r. nie uregulował zaległości z tytułu w/w faktur. W związku z tym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową memoriałową nr (...) I gwarancja/2012-06-29/m obejmującą odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia 30 czerwca 2012 r. opiewającą na kwotę 292,09 zł. Pozwany dokonał zapłaty należności głównej wynikającej z w/w faktur po terminie wymagalności. W związku z tym powód wystawił notę odsetkową nr (...) I gwarancja/2012-06-29 z wyliczeniem odsetek od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty opiewającą na kwotę 1.263,65 zł.

W dniu 29 czerwca 2012 r. powód zawarł z (...) SA kolejną umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością. Na mocy tej umowy powód poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego Szpitala do górnej granicy określonej w umowie wynoszącej 31.019.000 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) SA zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym w terminie określonym w § 1 ust. 6 umowy. W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie uregulował zobowiązań względem dostawcy, datą zawiadomienia powoda o tym fakcie był 15 dzień miesiąca, w którym upłynął termin wymagalności zobowiązania Szpitala w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 1 a 15 dniem miesiąca, a w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 16 a 31 dniem miesiąca, datą zawiadomienia powódki był ostatni dzień miesiąca. Powódka zobowiązała się dokonać zapłaty na rzecz dostawcy poręczonego zobowiązania, w terminie 45 dni od dnia otrzymania w/w zawiadomienia, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi naliczonymi od daty wymagalności zobowiązań Szpitala do dnia zapłaty.

Powód przekazał dostawcy zestawienie poręczonych faktur: z dnia 27 września 2012 r., z dnia 8 października 2012 r., z dnia 14 listopada 2012 r., z dnia 28 stycznia 2013 r. Pozwany został poinformowany o zawarciu umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością oraz o poręczeniu zobowiązań Szpitala przez powoda oraz o fakturach objętych poręczeniem pismami z dnia: 27 września 2012 r., z dnia 8 października 2012 r., z dnia 14 listopada 2012 r., z dnia 28 stycznia 2013 r. Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...), powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 sierpnia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 7.289,93 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 7.141,93 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności. O spłacie zobowiązań przez spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 15 października 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone

od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 1.595,93 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 1.567,29 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 30 października 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 1.664,96 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 1.635,71 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 14 listopada 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 447,63 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 439,34 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 listopada 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 1.420,96 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 1.393,84 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 17 grudnia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 2.075,67 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 2.036,44 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 20 grudnia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 598,28 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 589,46 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT wymienionych na str. 10 pozwu powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 14 stycznia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 3.166,30 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 3.108,24 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT wymienionych na str. 11 pozwu powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 30 stycznia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 4.541,31 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 4.459,32 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

W dniu 10 września 2012 r. powód zawarł z (...) SA w Ż. umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością. Na mocy tej umowy powód poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania pozwanego Szpitala do górnej granicy określonej w umowie wynoszącej 5.000.000 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) SA zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później jednak niż do 14- go dnia następnego miesiąca. W przypadku braku zapłaty za poręczone zobowiązanie przez ZOZ, dostawca zobowiązał się zawiadomić powoda o tym fakcie ostatniego dnia miesiąca, w którym upłynął termin wymagalności poręczonego zobowiązania. Powódka zobowiązała się dokonać zapłaty na rzecz dostawcy poręczonego zobowiązania, w terminie 60 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi naliczonymi od daty wymagalności zobowiązań Szpitala do dnia zapłaty. Powód za czynności związane z przedmiotowym poręczeniem pobierał wynagrodzenie w postaci prowizji w wysokości 0,00% wartości poręczonego zobowiązania głównego, powiększoną o 100% wartości należnych odsetek naliczonych od daty wymagalności zobowiązań Zakładu do dnia ich spłaty.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (A) FS- (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 listopada 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 6.415,51 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 6.281,28 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: FS- (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 20 grudnia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 5.622,98 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 5.518,80 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: FS- (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 stycznia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 5.539,67 zł. Kwota ta została pomniejszona o należną powodowi prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy uiszczona została kwota 5.423,76 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

W dniu 31 lipca 2012 r. powód zawarł z (...) sp. z o.o. w S. umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością. Na mocy tej umowy powód poręczył istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego Szpitala do górnej granicy określonej w umowie wynoszącej 840.000 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) SA zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym w terminie określonym w § 1 ust. 7 umowy. W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie uregulował zobowiązań względem dostawcy, datą zawiadomienia powoda o tym fakcie

był ostatni dzień miesiąca, w którym upłynął termin wymagalności zobowiązania Szpitala. Powódka zobowiązała się dokonać zapłaty na rzecz dostawcy poręczonego zobowiązania, w terminie 90 dni od dnia otrzymania w/w zawiadomienia, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi naliczonymi od daty wymagalności zobowiązań Szpitala do dnia zapłaty.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 stycznia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 2.179,88 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 29 listopada 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań Szpitala przez spółkę (...) tj. łącznie kwotę 3.404,03 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Pozwany po terminie wymagalności spłacił należności główne z faktur (...).

W dniu 1 października 2011 r. pomiędzy Centrum Medycznym (...) SA w W. a (...) SA została zawarta umowa o współpracy w zakresie obsługi wierzycelności i udzielania poręczeń. Na mocy w/w umowy powódka poręczyła istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania Zakładów, wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym pozwanego Szpitala, do górnej granicy określonej w umowie i wynoszącej 3.173.170 zł, przy czym poręczenie obejmowało wyłącznie zobowiązania Szpitala z tytułu należności głównych. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) SA zestawienia wszystkich faktur VAT, wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później niż do 10-go dnia następnego miesiąca. W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie spłacił zobowiązań względem dostawcy, dostawca zobowiązał się do zawiadomienia powódki o konieczności spłaty poręczonego zobowiązania w terminie określonym w § 3 ust. 1 umowy. Spółka zobowiązała się, jako poręczyciel, spłacić poręczone zobowiązanie w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia. Powód przekazał dostawcy zestawienie faktur poręczonych na mocy w/w umowy. Powód zawiadomił pozwanego o zawarciu umowy poręczenia oraz poręczeniu zobowiązań pozwanego.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 27 stycznia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 85.180 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota 83.817,12 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Pozwany do dnia 30 czerwca 2012 r. nie uregulował zaległości z tytułu faktur (...). W związku z tym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową memoriałową nr (...)/W. (...). V gwarancja/2012-01-27/m obejmującą odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia 30 czerwca 2012 r. opiewającą na kwotę 4.663,76 zł.

Pozwany dokonał zapłaty należności głównej wynikającej z w/w faktur po terminie wymagalności tj. 6 grudnia 2012 r. ((...)) oraz 26 marca 2013 r. ((...)). W związku z tym powód wystawił notę odsetkową nr (...)/W. (...). V gwarancja 2012-01-27 z wyliczeniem odsetek od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty opiewającą na kwotę 7.572,81 zł.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 5 marca 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 82.670 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota

81.347,28 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Pozwany do dnia 30 czerwca 2012 r. nie uregulował zaległości z tytułu faktur (...). W związku z tym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową memorialową nr (...) W. (...). V gwarancja/2012-03-05/m obejmującą odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia 30 czerwca 2012 r. opiewającą na kwotę 3.444,95 zł.

Pozwany dokonał zapłaty należności głównej wynikającej z w/w faktur po terminie wymagalności tj. 15 kwietnia 2013 r. W związku z tym powód wystawił notę odsetkową nr (...) W. (...). V gwarancja 2012-03-05 z wyliczeniem odsetek od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty opiewającą na kwotę 8.509,35 zł.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 5 kwietnia 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 71.560 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota 70.415,04 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Pozwany do dnia 30 czerwca 2012 r. nie uregulował zaległości z tytułu w/w faktur. W związku z tym powód wystawił pozwanemu notę odsetkową memorialową nr (...) W. (...). V gwarancja/2012-04-05/m obejmującą odsetki naliczone od dnia wymagalności do dnia 30 czerwca 2012 r. opiewającą na kwotę 2.191,89 zł.

Pozwany dokonał zapłaty należności głównej wynikającej z w/w faktur po terminie wymagalności tj. 15 kwietnia 2013 r. W związku z tym powód wystawił notę odsetkową nr (...) W. (...). V gwarancja 2012-04-05 z wyliczeniem odsetek od dnia 30 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty opiewającą na kwotę 7.365,79 zł.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 8 maja 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 85.865 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota 84.491,16 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 30 maja 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 80.885 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota 79.590,84 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 28 czerwca 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 74.705 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota 73.509,72 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie uregulował swoich zobowiązań wobec dostawcy wynikających z faktur VAT nr: (...), (...), (...) powódka w wykonaniu swojego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 17 lipca 2012 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającą z w/w faktur tj. łącznie kwotę 90.020 zł, pomniejszoną o należną powódce prowizję operacyjną, w związku z czym na rachunek dostawcy została uiszczona z tego tytułu kwota

88.579,68 zł. W tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia należności. Pozwany po terminie wymagalności spłacił należność główną z faktury (...).

Pismami z dnia 3 stycznia 2013 r. i 6 marca 2013 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty należności dochodzonych pozwem. Pozwany nie zapłacił na rzecz powódki należności dochodzonych pozwem. Należne powódce odsetki ustawowe, wyliczone na dzień 4 lipca 2013 r. wynoszą 86.769,65 zł.

Szpital (...) w W. uregulował w całości roszczenia główne wynikające z faktur tj. zapłacił łącznie kwotę 356.944,47 zł, dokonując zapłaty na rzecz swoich kontrahentów. Pozwany dokonał w/w płatności w okresie marzec – wrzesień 2013 r. Pozwany nie zapłacił odsetek od uregulowanych należności.

Sąd I instancji nie podzielił zarzutów pozwanego odnośnie ważności umów poręczenia zawartych przez powoda z kontrahentami pozwanego. Zobowiązania pozwanego wobec jego kontrahentów, objęte niniejszym pozwem powstały częściowo w okresie obowiązywania art. 53 ust. 6 nieaktualnej już ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 22 października 2010 r. o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. nr 230 poz. 1507), która weszła w życie w dniu 22 grudnia 2010 r., a częściowo w okresie obowiązywania art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, która weszła w życie dnia 1 lipca 2011 r. Niektóre z umów Szpitala z jego kontrahentami zostały zawarte przed 22 grudnia 2010 r., a więc do tych umów powołane przepisy w ogóle nie mają zastosowania. Zdaniem Sadu, twierdzenie pozwanego, że umowa poręczenia była umową pozorną, gdyż w rzeczywistości pod nią kryła się umowa przelewu wierzytelności uregulowana w art. 509 KC i nast. w żaden sposób nie zostało udowodnione. Celem umowy poręczenia nie jest zmiana wierzyciela i sama powinność świadczenia, ale gwarancja, że poręczyciel wykona zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał (wyrok SN z dnia 12.01.2006 r., II CK 347/05, LEX nr172184). Poręczenie służy zatem zabezpieczeniu wierzytelności, wzmocnieniu szansy wierzyciela pierwotnego na zaspokojenie, co jest zasadniczym zamiarem stron umowy poręczenia. Zmiana wierzyciela jest – w określonych w umowie poręczenia okolicznościach – skutkiem tej umowy, ale jest to z założenia zdarzenie przyszłe i niepewne, niezależne od woli czy też zamiaru poręczyciela lub wierzyciela. Obowiązek zapłaty poręczyciela aktualizuje się z chwilą naruszenia warunków umowy przez dłużnika (brak zapłaty w terminie wymagalności). Umowa poręczenia nie może być zatem utożsamiana z umową przelewu wierzytelności (wyrok z dnia 24 kwietnia 2008 r., IV CSK 39/08), skoro w myśl art. 876 § 1 KC przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Zawierając umowę poręczenia, można też poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej (art. 878 § 1 KC). O zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika (879 § 1 KC), zaś w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny (art. 881 KC). To ostatnie oznacza z kolei, iż spełnienie świadczenia przez poręczyciela zwalnia dłużnika głównego z obowiązku świadczenia wobec wierzyciela. Poręczyciel w takiej sytuacji wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości spełnionego świadczenia, uzyskując roszczenie do dłużnika głównego o spełnienie świadczenia, chyba że co innego wynika ze stosunku, jaki łączy wierzyciela z dłużnikiem głównym lub z umowy poręczenia.

Konsekwencją spełnienia świadczenia przez poręczyciela jest zatem wstąpienie poręczyciela w miejsce zaspokojonego wierzyciela. Stosownie do art. 518 § 1 pkt. 1 KC osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi. W niniejszej sprawie powodowa spółka ponosiła osobistą odpowiedzialność jako poręczyciel pozwanego Szpitala i spłaciła wierzytelność pozwanego względem jego kontrahenta.

W ocenie Sądu Okręgowego powołane powyżej przepisy ustawy o zakładach opieki zdrowotnej i ustawy o działalności leczniczej nie odnoszą się do umowy poręczenia. W przepisie tym ustawodawca użył sformułowania „czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela”. Zatem przy dokonywaniu oceny czynności prawnej pod kątem powyższego przepisu, najistotniejszym kryterium jest cel czynności prawnej. Jest oczywiste, że zasadniczym celem poręczenia jest zabezpieczenie wierzytelności, nie zaś zmiana wierzyciela. Zmiana wierzyciela w określonych w umowie poręczenia okolicznościach jest jedynie skutkiem wykonania tej umowy. Wstąpienie w miejsce zaspokojonego wierzyciela nie ma charakteru czynności prawnej, a jedynie czynności faktycznej. Do wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela,

regulowanego w art. 518 § 1 pkt. 1 KC, dochodzi z mocy ustawy, nie zaś umowy między dotychczasowym wierzycielem i osobą trzecią, brak jest zatem czynności prawnej, która wymagałaby zgody podmiotu, który utworzył zakład opieki zdrowotnej. Treść przedmiotowej umowy poręczenia odpowiada umowie poręczenia, a nie umowie cesji, gdyż jest nią spłata zobowiązań dłużnika, za którego powód poręczył, w przypadku gdy nie wywiąże się on z obowiązku zapłaty wymagalnego długu, a nie bezpośredni przelew wierzytelności przez wierzyciela na inny podmiot. Zawarta przez powoda umowa ma wszelkie cechy umowy poręczenia. Z treści umowy poręczenia wynika, że strona powodowa „nabędzie” na podstawie tej umowy wierzytelności, które wierzycielowi przysługiwały w stosunku do pozwanego, jedynie wtedy gdy dłużnik nie wykona wymagalnego zobowiązania z umowy będącej jego źródłem, a powódka spłaci jego wierzyciela. Niesłuszny był też zarzut pozwanego, że w umowie nie ma limitu poręczenia (odpowiedzialności powoda), co jest sprzeczne z art. 878 § 1 KC i powoduje, zdaniem pozwanego, nieważność poręczenia. Konieczność oznaczenia wysokości poręczenia występuje tylko w przypadku długu przyszłego. Dług, za który poręczył w niniejszej sprawie powód nie był natomiast długiem przyszłym. Umowa poręczenia dotyczyła wymagalnych wierzytelności, była w niej wskazana konkretna kwoty (§ 1 ust. 4 umowy). Niezasadny był również zarzut, że wprowadzenie możliwości wypowiedzenia umowy poręczenia jest sprzeczne z jej istotą. Po pierwsze należy wskazać, że ta możliwość dotyczy umowy ramowej (umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń), a nie umowy poręczenia. Po drugie, to właśnie umowa przelewu wierzytelności, a nie umowa poręczenia, nie może być wypowiedziana.

W przedstawionych okolicznościach Sąd I instancji uznał, iż doszło do zawarcia ważnych umów poręczenia, która nie należy do kategorii umów wskazanych w art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej i art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, a więc jej zawarcie nie wymagało zgody organu założycielskiego pozwanego Szpitala. W konsekwencji spłaty przez powoda długu pozwanego Szpitala doszło do subrogacji ustawowej. Zatem powód skutecznie wstąpił w prawa wierzyciela w zakresie jego zaspokojenia na podstawie art. 518 § 1 pkt. 1 KC, był więc legitymowany do dochodzenia przedmiotowej należności.

Bezsporne jest, że pozwany uregulował w całości należności główne na rzecz swoich kontrahentów. Z materiału dowodowego wynika, że pozwany spłacił te należności już po tym, jak zapłaty dokonał powód. W sprawie nie miał więc zastosowania art. 886 KC, na który powołuje się powód, ponieważ dotyczy on sytuacji, kiedy dłużnik spełnia zobowiązanie wcześniej niż poręczyciel, a w niniejszej sprawie sytuacja była odwrotna – poręczyciel spełnił świadczenie wcześniej niż dłużnik główny. Zastosowanie ma w tej sytuacji art. 885 KC. Zgodnie z tym przepisem, poręczyciel powinien niezwłocznie zawiadomić dłużnika o dokonanej przez siebie zapłacie długu, za który poręczył. Gdyby tego nie uczynił, a dłużnik zobowiązanie wykonał, nie może żądać od dłużnika zwrotu tego co sam wierzycielowi zapłacił, chyba że dłużnik działał w złej wierze. W aktach sprawy znajdują się dokumenty, z których wynika jednoznacznie, że powód jako poręczyciel każdorazowo zawiadamiał pozwanego, jako dłużnika o dokonanej przez siebie zapłacie długu, za który poręczył. Pozwany wiedział zatem zarówno o poręczeniu, jak i o spłacie zobowiązań przez powoda. Co więcej, w styczniu i marcu 2013 r. powód wzywał pozwanego do zwrotu poręczonych i zapłaconych kwot. W takiej sytuacji dłużnik (pozwany) nie powinien był spłacać przedmiotowych należności swoim kontrahentom, tylko powodowi, który na mocy art. 518 § 1 pkt. 1 KC wstąpił w prawa zaspokojonego przez siebie wierzyciela. Dokonanie zapłaty na rzecz kontrahentów pozwanego pozostaje w takiej sytuacji bez wpływu na zobowiązania pozwanego wobec powoda (uzasadnienie k.768 – 782).

Apelację od tego wyroku złożył pozwany

W apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, zarzucając naruszenie:

- prawa materialnego tj. przepisu art. 53 ust. 6 i 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, art.54 ust.5 i 6 ustawy o działalności leczniczej, art.58 § 1 i 2 k.c., art.518 k.c. i art.876 k.c.
- prawa procesowego polegające art. 233 § 1 k.p.c.

oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym (apelacja k.786 – 792).

Powód złożył odpowiedź na apelację, w której wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów zastępstwa procesowego za II instancję (odpowiedź na apelację k.842 – 851).

Pismem z dnia 25 sierpnia 2014 r. powód ograniczył roszczenie i wniósł o zasądzenie od pozwanego następujących kwot:

- h) 84.289,55,- złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2013 r. do dnia zapłaty,
- i) odsetki ustawowe od kwoty 279.438,94,- złotych za dzień 5 lipca 2013 r.,
- j) odsetki ustawowe od kwoty 107.908,25,- złotych za okres od dnia 6 lipca 2013 r. do dnia 8 lipca 2013 r.,
- k) odsetki ustawowe od kwoty 105.187,60,- złotych za okres od dnia 9 lipca 2013 r. do dnia 2 września 2013 r.,
- l) odsetki ustawowe od kwoty 100.582,60,- złotych za okres od dnia 3 września 2013 r. do dnia 11 września 2013 r.,
- m) odsetki ustawowe od kwoty 99.192,60,- złotych za okres od dnia 12 września 2013 r. do dnia 1 października 2013 r.,
- n) wraz z kosztami procesu według norm przepisanych.

Powód cofnął pozew w pozostałym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Podniósł, że na skutek rozliczeń z dostawcami pozwanego szpitala, powód otrzymał od dostawców zapłatę ale z dużym opóźnieniem. Przedstawił rozliczenie (pismo k.859 – 862).

W załączniku do protokołu rozprawy z dnia 28 sierpnia 2014 r. pozwany szpital podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko, podnosząc, że zapłacił dostawcom wszystkie należności wynikające z faktur załączonych do sprawy (załącznik k.871 – 872).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie z przyczyn podnoszonych przez pozwanego, a zaskarżony wyrok podlega korekcie jedynie na skutek cofnięcia pozwu przez powoda.

Przede wszystkim chybiony jest zarzut naruszenia prawa procesowego.

Zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. jest nietrafny, a argumentacja zawarta w apelacji odnośnie naruszenia prawa procesowego w istocie sprowadza się do wykazania naruszeń prawa materialnego, a nie procesowego.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, które znajdują pełne odzwierciedlenie w zebranych materiałach dowodowych, który został przez sąd pierwszej instancji oceniony wszechstronnie i przy pomocy kryterium wiedzy doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania, a zatem nie został naruszony przepis art. 233 kpc.

Nie jest trafny zarzut obrazy przepisów prawa materialnego w zakresie ustawy o ZOZ czy też o działalności leczniczej w związku z art.58, 518 czy 876 k.c.

Przede należy podnieść, że naruszenie prawa materialnego może polegać na błędnym zrozumieniu treści lub znaczenia normy prawnej (błędna wykładnia) lub wadliwej subsumcji do ustalonego stanu faktycznego normy prawnej (niewłaściwe zastosowanie), a obowiązkiem apelującego jest określenie zarzucanej formy naruszenia i uzasadnienie sprecyzowanego zarzutu. Apelacja pozwanego nie odpowiada tym wymogom. Niezależnie od tego strona pozwana nie wskazuje, na czym miałyby polegać kwalifikowana pozorność umów poręczenia. W apelacji pozwany wyraził

pogląd, że „faktycznym celem zawarcia tych umów była chęć obejścia ustawowych zakazów” wynikających z ustawy o zakładach opieki zdrowotnej i ustawy o działalności leczniczej. Pozwany nie wyjaśnił natomiast, z których zapisów umów wysnuwa powyższy wniosek i jakie dowody w sprawie świadczą o określonym celu zawieranych umów.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej w brzmieniu ustalonej ustawą z 22 października 2010 roku poprzez jego błędną wykładnię.

Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, że umów o współpracy w zakresie obsługi i monitoringu wierzytelności i udzielania poręczeń nie można zaliczyć do czynności prawnych objętych ustawowym zakazem. W przypadku bowiem umowy poręczenia nie dochodzi do cesji wierzytelności (a tego dotyczy zakaz), ale do nabycia wierzytelności z mocy samego prawa przez poręczyciela, który spłaca wierzyciela (art. 518 k.c.). Legitymacja procesowa czynna powoda wynika z mocy art. 518 k.c. - osoba która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty.

Jak wynika ze wcześniejszych rozważań w rozpoznawanej sprawie strona pozwana nie podjęła próby wykazania pozorności załączonych do akt sprawy umów poręczenia, a szczególności nie udowodniła, że umowy poręczenia zostały zawarte w celu ukrycia innej czynności, a mianowicie przelewu wierzytelności.

Nie bez znaczenia jest okoliczność, że ocena zamiaru i celu stron umów poręczenia powinna być dokonana stosownie do okoliczności faktycznych dotyczących konkretnej czynności prawnej (w stanie faktycznym sprawy - wszystkich umów poręczenia).

Zgodzić się również należy ze stanowiskiem powoda, że w dacie zawarcia umowy poręczenia subrogacja nie jest pewna i nie zależy od woli stron tejże umowy. Dopiero bowiem niewywiązanie się dłużnika z umowy z kontrahentami, aktualizuje po stronie poręczyciela obowiązek zapłaty poręczonego zobowiązania. W stanie faktycznym sprawy strona pozwana prezentując swoje stanowisko powinna jednocześnie wykazać zamiar zmiany wierzyciela istniejący w datach poszczególnych umów poręczenia. Nie ulega wątpliwości, że skarżąca nie zainicjowała postępowania dowodowego i nie udowodniła powyższych okoliczności.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego w/w umowy zawarte z dostawcami usług czy towarów a powodem są jasne w swoim brzmieniu i nie wymagają wykładni, gdyż z ich treści wynika wyraźnie, że nie są to umowy przelewu wierzytelności, o których stanowi przepis art. 509 i nast. k.c., lecz są to umowy poręczenia prowadzące po ich wykonaniu do wstąpienia z mocy prawa przez powoda w prawa zaspokojonego wierzyciela – subrogacja ustawowa z art. 518 § 1 k.c.

W przypadku umowy poręczenia nie dochodzi do przeniesienia wierzytelności na skutek czynności prawnej wierzyciela, ale do nabycia wierzytelności z mocy samego prawa przez osobę trzecią (poręczyciela), która spłaca wierzyciela (art. 518 § 1 k.c.). Nie można utożsamiać dwóch odrębnych instytucji prawa cywilnego w sytuacji, gdy ustawodawca w sposób wyraźny je różnicuje (wyrok SN z dnia 24 kwietnia 2008r., IV CSK 39/08, Lex Nr 424361; wyrok SN z dnia 28 listopada 2003r., IV CK 232/02, Lex nr 466007).

W orzecznictwie przyjęto, że podmiotem spłacającym wierzyciela może być każda osoba trzecia, która spełnia świadczenie odpowiadające treści stosunku zobowiązaniowego, jaki łączy wierzyciela z dłużnikiem i to nawet bez zgody dłużnika, pod warunkiem że wierzytelność jest wymagalna. Wierzyciel nie może odmówić przyjęcia zapłaty od osoby trzeciej (art. 356 § 2 k.c.). Skutkiem takiej zapłaty jest wykonanie obowiązku wobec wierzyciela i ewentualne nabycie wierzytelności przez osobę trzecią – art. 518 § 1 k.c. (wyrok SA w Katowicach z dnia 6 grudnia 1990 r., I ACr 60/90, OSA 1991, z. 1, poz. 2; OSAiSN 1991, nr 1, poz. 2, s. 16; por też L. S. (w:) Kodeks..., s. 510.

Zgodnie z art. 518 § 1 pkt 1 k.c. cessio legis dotyczy osoby trzeciej, która płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi (rzeczowo). Osoba trzecia musi płacić więc cudzy dług, a nie własny. Przykładem odpowiedzialności osobistej może być zobowiązanie poręczyciela, który spłaca formalnie własny dług, ale materialnie cudzy. Poręczyciel w stosunku do wierzyciela odpowiada jak współdłużnik solidarny, ale spłacając

wierzyciela, wstępuje w jego miejsce i nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, stając się wierzycielem głównego dłużnika.

Przelew uregulowany w art. 509 k.c. jest umową, z mocy której wierzyciel – zbywca (cedent) przenosi na nabywcę (cesjonariusza) wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika. Umową cesji dotychczasowy wierzyciel przenosi więc całą wierzytelność na nowego wierzyciela. Podstawowym wynikiem przelewu wierzytelności jest sukcesyjne wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta. Taka umowa ma na celu zmianę wierzyciela.

W przypadku umowy poręczenia nie dochodzi do przeniesienia wierzytelności na skutek czynności prawnej wierzyciela, ale do nabycia wierzytelności z mocy prawa przez poręczyciela, który spłacił dotychczasowego wierzyciela (art. 518 § 1 k.c.). Są to więc dwie różne instytucje. Powód poprzez zawarcie umów stał się gwarantem wykonania zobowiązań pieniężnych pozwanego szpitala i jego obowiązek zapłaty zobowiązania pozwanego urzeczywistniał się jedynie w sytuacji, gdy pozwany swojego zobowiązania nie zapłacił. Strony tych umów potwierdziły swoim zachowaniem, że miały na celu zagwarantowanie zapłaty zadłużenia pozwanego przez powoda.

Twierdzenie przez pozwanego, że były to umowy pozorne, gdyż w rzeczywistości pod tymi umowami poręczenia kryły się umowy przelewu wierzytelności uregulowane w art. 509 k.c. i nast. w żaden sposób nie zostało udowodnione. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2008r. (IV CSK 39/08, Lex nr 424361) podkreślił, że pozorność umowy jest okolicznością faktyczną i jako taka podlega ustaleniu przez sąd orzekający, a skoro tak to zgodnie z regułą określoną w art. 6 k.c. strona pozwana powołując się na pozorność winna tę okoliczność faktyczną udowodnić. Pozwany powołał się na nieważność umów i jest to zarzut prawa materialnego, który winien być brany pod uwagę przez sąd w toku całego postępowania. Skuteczne powołanie się na pozorność umowy również prowadziłyby do stwierdzenia nieważności umów, ale aby stwierdzić pozorność umowy najpierw pozwany musiałby ją udowodnić zgodnie z regułami art. 495 § 3 k.c., a tego w żaden sposób nie uczynił. Nie jest wystarczające w tym zakresie powołanie się przez pozwanego na jego własną ocenę treści umowy odmienną niż dokonał tego sąd pierwszej instancji, gdyż jest to gołosłowna polemika z ustaleniami faktycznymi i oceną prawną dokonaną przez sąd a quo. Nie został zatem naruszony przez sąd pierwszej instancji przepis art.58 k.c. Chybiony jest także zarzut, że naruszenie zakazu przelewu wierzytelności oraz zakazu zawierania umów poręczenia bez zgody szpitala uruchamia sankcje nieważności i skutkuje bezskutecznością wobec szpitala umowy poręczenia. Wyżej przytoczone wywoły wskazują, że umowy zawarte przez powoda z dostawcami ani nie są sprzeczne z prawem ani nie miały na celu obejście ustawy. A tylko przy takich przesłankach można mówić o bezwzględnej nieważności z mocy art.58 k.c. Nie można też przyjąć, że umowy takie są bezskuteczne wobec pozwanego szpitala. Pomijając, że pozwany nie udowodnił tego zarzutu, podnieść należy, że sankcja bezskuteczności musi wynikać z zapisów ustawowych np.art.18 czy 527 k.c. Nawet zapisy umów szpitala z dostawcami nie zawierają postanowień o bezskuteczności takich zapisów w ramach zobowiązania wiążącego te strony. Oznacza to, że umowy zawierane przez powodową spółkę są skuteczne wobec pozwanego szpitala. Zapisy, na które powołuje się pozwany mogą być jedynie podstawą ewentualnych roszczeń wobec dostawców z tytułu nienależytego wykonania umów i nieuszanowania zapisów o zakazie zawierania umów poręczenia. W żadnym natomiast wypadku nie obciążają powoda, który nie zawierał takich umów.

Z materiału dowodowego sprawy wynika ponadto, że zapłata przez stronę powodową należności z poszczególnych faktur za dostarczone pozwanemu przez kontrahentów towary nastąpiła po upływie terminu ich wymagalności i po wezwaniu powódki do zapłaty poręczzonego zobowiązania, a więc zgodnie z postanowieniami umowy poręczenia.

Zaskarżony wyrok podlega jednak korekcie w wyniku apelacji ale jedynie na skutek cofnięcia powództwa i zmianie jego zakresu przedmiotowego.

Powód skutecznie częściowo cofnął powództwo. W takiej sytuacji zastosowanie mają przepisy art.203 § 1 i art.355 § 1 w zw. z art.391 § 1 k.p.c. Ponieważ wyrok nie uprawomocnił się, to postępowanie w zakresie cofniętego powództwa podlega umorzeniu. Z uwagi jednak na to, że powód zmodyfikował, w sposób dopuszczalny według art.383 k.p.c. pierwotne żądanie, Sąd Apelacyjny zmienił treść wyroku stosownie do nowego, ograniczonego kształtu roszczenia mieszczącego się w ramach wymogów ww. art.383 k.p.c.

Powód wykazał załączonymi dokumentami wysokość przekazanych mu kwot przez dostawców, w ramach zapłaty dokonanej przez pozwanego kontrahentom. Sprecyzował daty tych operacji, a także przedstawił saldo należności, w tym odsetek.

Strona pozwana w załączniku do protokołu poza podniesieniem kolejny raz wcześniejszych argumentów, w tym dokonania zapłaty wszystkich należności dostawcom, nie zakwestionowała skutecznie wycień, dokumentów i sald przedstawionych przez powodową spółkę. W tej sprawie w istocie niesporny fakt zapłacenia należności kontrahentom nie jest wiążący. W świetle postanowień umów powoda z dostawcami istotny jest fakt przekazania środków finansowych od dostawców do strony powodowej. Takich dowodów (jakie kwoty i w jakich datach - odnoszących się zarówno do należności głównych jak i odsetek - dostawcy przekazali powodowej spółce) strona pozwana nie przedstawiła ani nie zakwestionowała skutecznie wycień powoda.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny na podstawie art.386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok, a na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałej części, rozstrzygając o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym z mocy art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz § 6 pkt. 7 oraz § 13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.02.163.1348).